

Fråga om skäl för avskedande förelegat. Tvisten avser huvudsakligen om det är visat att en arbetstagare varit den som gjort nio kassaregistreringar av försäljning av luncher utan att det faktiskt skett en försäljning, varigenom det uppstått en redovisningsmässig brist i kassan.

ARBETSDOMSTOLENDOM
2014-03-12
StockholmDom nr 24/14
Mål nr A 93/13**KÄRANDE**

Hotell- och restaurangfacket, Box 1143, 111 81 Stockholm
Ombud: förbundsjuristen Joakim Lindqvist, LO-TCO Rättsskydd AB,
Box 1155, 111 81 Stockholm

SVARANDE

1. Arbetsgivarföreningen KFO, Box 16355, 103 26 Stockholm
2. Folkets Hus Hallunda, 812800-4960, Box 134, 145 01 Norsborg
Ombud för båda: förbundsjuristen Sven Rosqvist, Athene
Arbetsgivar-service AB, Box 16355, 103 26 Stockholm

SAKEN

ogiltigförklaring av avskedande m.m.

Bakgrund och yrkanden

Mellan parterna gäller kollektivavtal.

E.O. är medlem i Hotell- och restaurangfacket (förbundet) och var anställd hos Folkets Hus Hallunda (föreningen). Hon avskedades den 19 februari 2013.

Tvist har uppstått mellan parterna om avskedandet var lagligen grundat. Arbetsgivarparterna har gjort gällande att E.O. vid ett flertal tillfällen under perioden oktober 2012– februari 2013 manipulerat kassaapparaten i föreningens restaurang genom att registrera ett köp utan att någon försäljning ägt rum. Förbundet har vitsordat att sådana registreringar gjorts i kassaapparaten men bestritt att det är E.O. som gjort kassainslagningarna. Parterna har tvisteförhandlat utan att kunna enas.

Förbundet har väckt talan mot arbetsgivarparterna och har, såsom talan slutligt bestämts, i första hand yrkat att Arbetsdomstolen ska

1. ogiltigförklara avskedandet av E.O.,
2. förplikta föreningen att till E.O. utge lön med 4 666 kr för tiden den 19–28 februari 2013, med 15 770 kr per månad för tiden den 1 mars–31 december 2013 och med 7 777 kr för tiden den 1–15 januari 2014 jämte ränta enligt 6 § räntelagen på varje månadsbelopp från den 25:e i månaden till dess betalning sker, samt
3. förplikta föreningen att till E.O. betala allmänt skadestånd med 150 000 kr, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämning, den 8 maj 2013, till dess betalning sker.

För det fall Arbetsdomstolen skulle finna att det inte funnits skäl för avskedande men väl saklig grund för uppsägning, har förbundet i andra hand yrkat att Arbetsdomstolen ska förplikta föreningen att till E.O. betala

1. ekonomiskt skadestånd avseende mistad uppsägningslön, inklusive semesterförmån, med 5 260 kr för tiden den 1–28 februari 2013, med 17 776 kr per månad för tiden den 1 mars–31 juli 2013 samt med 12 516 kr för den 1–31 augusti 2013, jämte ränta enligt 6 § räntelagen på varje månadsbelopp från den 25:e i månaden till dess betalning sker, och
2. allmänt skadestånd med 75 000 kr, jämte ränta enligt 6 § räntelagen från dagen för delgivning av stämning, den 8 maj 2013, till dess betalning sker.

Arbetsgivarparterna har bestritt käromålet men vitsordat förbundets beräkningar avseende månadslön, semesterersättning och ränta. För det fall Arbetsdomstolen skulle finna att skadestånd för uppsägningslön ska utgå har arbetsgivarparterna gjort gällande att semesterersättning inte ska ingå i det ekonomiska skadeståndet.

Parterna har yrkat ersättning för rättegångskostnader.

Till utveckling av sin talan har parterna anfört i huvudsak följande.

Arbetsgivarparterna

E.O:s anställning

Föreningen bedriver bland annat konferens- och restaurangverksamhet i lokaler i Hallunda. Under dagtid bedrivs lunch- och caféservering som är öppen för allmänheten. Tisdagar och fredagar anordnar föreningen danskvällar i lokalerna, där man serverar mat och dryck. Det finns även ett bibliotek som är öppet för allmänheten. B.A. är föreståndare.

E.O. anställdes år 2000 som köksbiträde i restaurangverksamheten på heltid.

År 2009 genomförde föreningen av ekonomiska skäl en organisationsförändring av restaurangen. Kocken S.C. minskade frivilligt sin sysselsättningsgrad från 100 till 75 procent, vilket innebar att E.O. kunde vara kvar i verksamheten på halvtid. Därutöver drogs tjänsten som diskare in. Under åren 2010 och 2011 erbjöds E.O. löpande mertidstimmar så fort behov förelåg.

Under hösten 2011 beslutade föreningens styrelse att åter förändra organisationen i restaurangen. Föreningens lönsamhet hade under ett antal år varit ansträngd och man ville därför försöka vända utvecklingen genom att göra en satsning på restaurangverksamheten och anställa en kökschef. En sådan anställdes från och med den 1 januari 2012. Kockarna L.M. och S.C. fick behålla sina arbetsuppgifter. Köksbiträdestjänsten som E.O. hade togs bort. Hon erbjöds och accepterade i stället anställning som lokalvårdare med motsvarande sysselsättningsgrad om 50 procent. Från och med den 1 januari 2013 höjdes hennes sysselsättningsgrad till 75 procent.

E.O. avskedades den 19 februari 2013 efter att föreningen upptäckt att hon vid ett flertal tillfällen manipulerat kassaapparaten i restaurangen genom att registrera ett köp av lunch utan att någon försäljning ägt rum.

Felaktiga registreringar i kassan

Fredagen den 25 januari 2013 tog S.C. och L.M. kontakt med föreståndaren B.A. och informerade honom om att det under en längre tid förekommit konstiga kassadifferenser på tisdagar och fredagar, dvs. de dagar då det anordnades dans i föreningens lokaler. Det saknades pengar i förhållande till den registrerade summan försålda varor som inte kunde förklaras. B.A. gjorde ett s.k. X-utslag. S.C. och L.M. var närvarande. Det visade sig att det tidigt på morgonen hade slagits in en lunch med 280 kr. Detta var märkligt eftersom lunchserveringen börjar först vid 11-tiden och en dagens lunch normalt kostar 70 kr.

Ett s.k. X-utslag är en sammanställning i rapportform som visar de senaste transaktionerna utan att nollställa kassaregistret medan ett s.k. Z-utslag är en rapport som utvisar transaktioner som skett efter det senaste Z-utslaget och som nollställer kassaregistret. Z-utslag görs normalt när man räknar kassan vid dagens slut. All information som slås in i kassaregistret sparas även kontinuerligt på en kvittorulle som utgör en intern säkerhetskopia i kassaapparaten.

Vid en normal kassainslagning slås beloppet in och beloppet syns då på displayen varefter kunden erhåller ett kvitto på det registrerade köpet. En notering sparas även i kassaregistrets minne. Dessutom öppnas kassalådan när man slagit in beloppet för att pengarna ska kunna stoppas ned. En sådan lådöppning registreras inte i kassans minne. När lådan sedan stängs efter betalning står det senast inslagna beloppet kvar på displayen. För att radera beloppet på displayen måste man göra en separat lådöppning. Denna lådöppning registreras i kassans minne och syns på det s.k. Z-utslaget. På kvällen gör personalen ett Z-utslag och nollställer kassaregistret varefter kassan räknas. Om det förekommer kassaavvikelse gör personalen en notering om detta. Kassalådan lämnas därefter öppen under natten för att förhindra eventuella inbrottstjuvar från att göra åverkan på kassaapparaten.

Det var främst S.C. och L.M. som hanterade kassan. Den övriga restaurangpersonalen hanterade kassan ytterst sällan. När S.C. och L.M. upptäckte de första kassadifferenserna trodde de till en början att de hade gjort något fel och täckte därför kassabristen med drickspengar eller pengar ur egen ficka.

Efter det att B.A. fått kännedom om den felaktiga kassaregistreringen den 25 januari 2013 började han att granska kassakvitton bakåt i tiden. Han kunde då konstatera att det under perioden oktober 2012–januari 2013 fanns kassadifferenser ett flertal dagar och att de var hänförliga till tisdagar och fredagar. Vid dessa tillfällen hade det slagits in en dagens lunch tidigt på morgonen med ett felaktigt belopp. B.A. kontrollerade därför även personalens instämplingstider för att se när respektive arbetstagare hade anlänt till arbetsplatsen på morgonen under den aktuella perioden. Han kunde då konsta-

tera att inom några minuter efter det att E.O. vid sjutiden anlät till arbetsplatsen vissa tisdagar och fredagar hade det skett registreringar i kassan. De dagar då E.O. inte hade varit först på arbetsplatsen förekom det däremot inte några felaktiga registreringar i kassan.

Av B.A:s utredning framgår följande.

1. Tisdagen den 9 oktober 2012 stämplade E.O. in kl. 07.01. En dagens lunch om 170 kr registrerades kl. 07.09 och en lådöppning registrerades direkt därefter. Nästa person som kom till arbetsplatsen var kocken L.M. som stämplade in kl. 07.25.
2. Fredagen den 12 oktober 2012 stämplade E.O. in kl. 07.00. En dagens lunch om 140 kr registrerades kl. 07.11 och en lådöppning registrerades direkt därefter. Nästa person som kom till arbetsplatsen var L.M. som stämplade in kl. 07.25.
3. Tisdagen den 30 oktober 2012 stämplade E.O. in kl. 06.35. En dagens lunch om 140 kr registrerades kl. 06.49 och en lådöppning registrerades direkt därefter. Nästa person som kom till arbetsplatsen var kocken S.C. som stämplade in kl. 07.29.
4. Fredagen den 2 november 2012 stämplade E.O. in kl. 07.00. En dagens lunch om 140 kr registrerades kl. 07.12 och fyra lådöppningar registrerades direkt därefter. Nästa person som kom till arbetsplatsen var S.C. som stämplade in kl. 07.25.
5. Tisdagen den 20 november 2012 stämplade E.O. in kl. 06.59. En dagens lunch om 310 kr registrerades kl. 07.10 och en lådöppning registrerades direkt därefter. Nästa person som kom till arbetsplatsen var S.I. som stämplade in kl. 07.22.
6. Fredagen den 18 januari 2013 stämplade E.O. in kl. 07.01. En dagens lunch om 380 kr registrerades kl. 07.10 och fyra lådöppningar registrerades direkt därefter. Nästa person som kom till arbetsplatsen var S.I. som stämplade in kl. 07.26.
7. Tisdagen den 22 januari 2013 stämplade E.O. in kl. 06.59. En dagens lunch om 380 kr registrerades kl. 07.07 varefter 11 lådöppningar registrerades inom loppet av en minut. Nästa person som kom till arbetsplatsen var L.M. som stämplade in kl. 07.20.
8. Fredagen den 25 januari 2013 stämplade E.O. in kl. 07.00. En dagens lunch om 280 kr registrerades kl. 07.09 och en lådöppning registrerades direkt därefter. Nästa person som kom till arbetsplatsen var L.M. som stämplade in kl. 07.26.

Vid granskningen upptäcktes även att kassaregistrets klocka inte hade ändrats till vintertid. B.A. bad därför L.M., S.C. och S.I. att skriva ett intyg för att dokumentera detta. De anställda bad B.A. att formulera intyget som de sedan skrev under.

Händelsen den 5 februari 2013

Med anledning av vad som hade framkommit vid utredningen uppstod det misstanke om att det var E.O. som hade gjort de felaktiga registreringarna i kassan. B.A. bestämde sig därför för att tisdagen den 5 februari åka till lokalerna tidigt på morgonen för att se om händelseförloppet skulle upprepa sig.

En av vaktmästarna X.H., som dessutom är god vän till E.O., hade frågat om hon kunde få börja sitt arbetspass redan kl. 07.00 den aktuella dagen. Eftersom de felaktiga registreringarna i kassan endast förekom de dagar E.O. var ensam på arbetsplatsen ville inte B.A. att X.H. skulle vara närvarande så tidigt på morgonen och gav henne tillåtelse att börja sitt arbetspass tidigare, men först kl. 08.00.

B.A. åkte till arbetsplatsen tidigt på morgonen. Han parkerade sin bil på en plats där han hade uppsikt över personalingången. Han såg när E.O. anlände till arbetsplatsen. Hon stämplade in kl. 06.59. Under tiden som E.O. gick till omklädningsrummet för att byta om gick B.A. in i byggnaden. Han ställde sig ute i foajén som är en del av restaurangen. Han hade full uppsikt över vägen in till köket som är beläget bakom en nedfälld metalljalusi. Han såg när E.O. gick in i köket. Han gick då fram till den nedfällda jalousin för att titta genom springorna. Han hörde och såg att kassan slogs på och att E.O. använde kassaapparaten. När B.A. gick in i köket såg han att E.O. rev av ett kvitto som hon stoppade i fickan. När han frågade henne vad hon gjorde i köket fick han inget svar. B.A. var upprörd över att se E.O. han i köket och han bad henne att genast gå därifrån och gå till sina städuppgifter. E.O. lämnade lokalen efter honom och han såg att hon låste dörren till köket. Därefter gick B.A. till sitt kontor för att skriva en rapport om händelsen. Några minuter senare när han hade samlat sig och påbörjat sin rapport gick han tillbaka till köket för att göra ett X-utslag som han skulle bifoga rapporten. Han fann då till sin stora förvåning att E.O. återigen stod i köket vid kassaapparaten. När B.A. frågade henne varför hon återvänt till köket, trots att han nyss beordrat henne att gå därifrån, förklarade E.O. att hon var där för att hämta en flaska vatten. Något annat skäl till varför hon befann sig i köket nämndes inte från E.O:s sida. B.A. visade återigen ut henne från köket.

E.O. hade ingen anledning att gå till köket. Det ingick inte i hennes arbetsuppgifter att städa i köket och det fanns ingen rätt för arbetstagarna att ta drycker från köket. Hon hade heller ingen flaska vatten i handen när B.A. kom in i köket.

När L.M. och S.C. kom till arbetsplatsen gjorde B.A. ett X-utslag i deras närvaro. X-utslaget var helt blankt. Vid en senare granskning av kassans säkerhetskopia kunde det konstateras att det hade skett ett Z-utslag kl. 07.21 som hade raderat historiken i kassaregistrets minne. Det framgick även att det hade slagits in en lunch om 280 kr kl. 07.08 och att det skett en lådöppning direkt därefter.

Att det var E.O. som gjorde kassinslagningen den aktuella morgonen stöds av även följande omständigheter. Senare under dagen den 5 februari ringde E.O.

till sin kollega S.C. och berättade att hon hade ”gått i en fälla” och att hon blivit så rädd att hon råkat knappa in ett belopp på kassaapparaten. Vid varselöverläggningen eller den lokala tvisteförhandlingen, när parterna befann sig i KFO:s lokaler, uppgav ombudsmannen P.P. i förbigående att det enda E.O. hade gjort var att hon rivit av ett kvitto som redan satt i kassaapparaten.

Möjlig motivbild

Fram till och med år 2011 hade E.O. ansvarat för försäljningen och kassaföringen under danskvällarna på tisdagar och fredagar. Omsättningen hade då varierat mellan 3 000–5 000 kr per kväll. Från och med januari 2012 var E.O. omplacerad till städuppgifter. Omsättningen ökade nu omgående till mellan 8 000–12 000 kr per kväll. Beloppen innefattade även intäkterna från den portabla kassaapparaten som användes i pauserna ute på dansgolvet. Antalet besökare var emellertid oförändrat jämfört med tidigare år. Varusortimentet utökades inte och priserna var desamma. Däremot bytte föreningen leverantörer och sortiment och bemanningen vid försäljningsdisken stramades åt. Dessa smärre förändringar kan omöjligt förklara storleken på den ökade omsättningen. Misstanke uppstod om att någon i verksamheten tidigare förskingrat medel. Vid en granskning av försäljningen under år 2011 kunde det konstateras att det förekommit ett antal registreringar och korrigeringar under danskvällarna som avvek från vad som är normalt. E.O. var den som huvudsakligen hade haft ansvar för försäljningen under danskvällarna men det fanns ytterligare en person som hade hanterat den portabla kassan.

E.O. var sjukskriven under perioden januari–april 2012. När hon kom tillbaka till arbetet i maj hade B.A. ett möte med henne då han bad henne redogöra för de konstiga kassaregistreringarna som skett då hon varit kassaansvarig under danskvällarna. Samtalet ledde inte till något och någon ytterligare åtgärd vidtogs inte.

Satsningen på en kökschef under våren 2012 utföll inte med förväntat resultat, varför föreningen avslutade anställningen. Föreningen beslutade att under hösten 2012 anställa S.I. som extra kökschef vid behov. När S.I. kom till arbetsplatsen första gången i september 2012 anklagade E.O. honom för att ha stulit hennes jobb. Hon hade även synpunkter på att hon numera var lokalvårdare och inte längre heltidsanställd.

Den möjliga motivbilden kan vara att E.O., efter det att hon under våren 2012 blev misstänkt för att ha förskingrat kassamedel, känt ett behov av att rikta misstankarna mot de anställda som var kvar i restaurangverksamheten, genom att manipulera kassan. Hon kan även ha haft en förhoppning om att få komma tillbaka till arbete i restaurangen.

Förbundets motivbild

Förbundet har anförts att B.A. fabricerat kassaavvikelserna i syfte att göra sig av med E.O. på grund av att hon anklagat honom för sexuella trakasserier. Enligt förbundet har B.A. velat hämnas på E.O. och gjort det genom att ge henne en lägre sysselsättningsgrad och omplacera henne till arbetet som lokalvårdare.

E.O. fick, som redan anförts, från och med den 1 januari 2012 ett arbete som lokalvårdare. Skälet till att just hon omplacerades var att hon till skillnad mot de övriga anställda i köket inte hade någon kockutbildning. Det bör därutöver understrykas att det inte var B.A. som fattade de aktuella besluten utan att det var styrelsen som fattade beslut om organisationsförändringen år 2012 och även den år 2009, och att dessa var motiverade av ekonomiska skäl. Arbetet med organisationsförändringen år 2012 initierades av föreningens ekonomiutskott redan i mitten av november 2011, dvs. innan förbundet hade vänt sig till styrelsen med påståenden om sexuella trakasserier.

Förbundets repressalieteori rimmar även illa med det faktum att föreningen vid förhandling med förbundet den 5 december 2012 tog initiativ till att höja E.O:s sysselsättningsgrad till 75 procent från och med den 1 januari 2013.

Påståenden om sexuella trakasserier

Efter det att E.O:s sysselsättningsgrad hade sänkts år 2009 uttryckte hon regelbundet sitt missnöje över detta, inför såväl arbetskamrater som restaurangbesökare. Hon tjatade på B.A. och krävde att han skulle höja hennes sysselsättningsgrad. Vid ett tillfälle hösten 2011, när E.O. klagade på B.A:s sätt att behandla henne, svarade vaktmästaren I.F., som var trött på E.O:s åltande, följande: ”Om du upplever att du har problem med din chef då borde du kontakta ditt fack”. I.F. sade även att ”det enda sättet att bli av med en chef är att anklaga honom för sexuella trakasserier”.

Påståendet om sexuella trakasserier framfördes första gången i december 2011 då förbundet genom den dåvarande ombudsmannen L-L.K. begärde att få träffa styrelsen. Styrelsen träffade ombudsmannen och kallade till ett möte, till vilket alla kvinnliga kollektivanställda hade kallats för enskilda samtal.

De enda anklagelser som framfördes till styrelsen var dels ett påstående om att B.A. hade skickat snuskiga bilder till X.H:s mobiltelefon – vilket förnekats av X.H. – dels ett påstående om att B.A. medvetet knäppt upp E.O:s BH.

BH-händelsen inträffade någon gång under år 2011 i personalrummet. B.A. satt bredvid E.O. på ena sidan av ett bord och L.M. och S.C. satt mittemot. De hade ett livligt samtal och stämningen var god. B.A. lade vid ett tillfälle under samtalet sin hand på E.O:s rygg för att understryka en poäng, vilket fick den oväntade följden att hennes BH-band gick upp. B.A. blev mycket generad och bad omedelbart om ursäkt.

Efter att ha utrett anklagelserna fann styrelsen att det inte förelåg grund för någon av de anklagelser som E.O. framfört mot B.A. Styrelsen utdelade inte,

som förbundet påstått, någon varning eller kritik mot B.A. Däremot skrev styrelseordföranden i februari 2012 ett mejl till L-L.K. och bad om synpunkter på ett "utkast till konkretisering av jämställdhetslagens förbud mot trakasserier" som sedan skulle delas ut till all personal. L-L.K. besvarade mejlet först i oktober 2012, trots flera påminnelser.

Föreningen vidtog inte några ytterligare åtgärder under våren/sommaren 2012. Då ombudsmannen L-L.K. slutade som ombudsman under hösten 2012 togs hennes uppdrag över av ombudsmannen P.P.

Förbundet har nu i målet framfört nya påståenden om sexuella trakasserier avseende kommentarer som B.A. skulle ha fällt om "korv, bröst, fertilitet och förmåga i sängen". B.A. har inte fällt några sådana kommentarer.

E.O. fällde däremot regelbundet uttalanden av sexuell natur på arbetsplatsen. Vid ett tillfälle när B.A. befann sig i köket gick E.O. fram till honom och började att knäppa upp hans skjorta för att "se om han hade hår på bröstet". B.A. knäppte skjortan och förklarade för E.O. att det inte var ett acceptabelt beteende på arbetsplatsen.

Påståenden om andra trakasserier

Förbundet har även gjort gällande att B.A. skulle ha gjort sig skyldig till andra trakasserier. Förbundet har påstått att B.A. trakasserat E.O. genom att kalla in henne på sitt kontor vid ett antal tillfällen vilket E.O. upplevt som obehagligt.

B.A. hade, som redan anförts, ett möte med E.O. i maj 2012 då han bad henne redogöra för de konstiga kassaregistreringarna som skett då E.O. tidigare varit kassaansvarig under danskvällarna. Det har varit fråga om högst berättigade frågor som inte kan anses ha skett i trakasserande syfte.

Vid semesterplaneringen inför sommaren 2012 ville B.A. att E.O. skulle arbeta veckan efter midsommar. E.O. uppgav då att hon inte kunde arbeta den aktuella veckan eftersom hon redan hade beställt en resa till Turkiet. Det visade sig emellertid senare att hon inte hade åkt till Turkiet förrän i juli. När B.A. fick reda på detta påpekade han för henne att han hade varit tvungen att ta in extrapersonal för att täcka vakansen den aktuella veckan. Att B.A. fällde denna kommentar utgör ett befogat kritiserande av en anställds beteende och var inte en trakasserande åtgärd.

Utöver mötet i maj 2012 och ett utvecklingssamtal i augusti 2012 vid vilket B.A. nämnde att han kunde hjälpa E.O. att hitta ett annat arbete, hade B.A. arbetsrelaterade samtal vid fem tillfällen.

Förbundet har även påstått att B.A. inför personalen skulle ha sagt att E.O. var rik och att hon därför inte behövde arbeta heltid, att hennes man hade en dyr bil samt att han skulle ha skojat om att göra avdrag på hennes lön. Det bestrids att B.A. skulle ha spritt rykten om E.O:s ekonomiska förhållanden.

Kartläggning av arbetsmiljön

Efter det att förbundet i oktober 2012 hade gjort en anmälan enligt arbetsmiljölagen om kränkande särbehandling anlätade föreningen en konsult som genomförde en kartläggning av arbetsförhållandena på arbetsplatsen. Av kartläggningen, som var klar i maj 2013, framgår att alla intervjuade ansåg att det inte förekom trakasserier eller mobbning på arbetsplatsen men att det kunde förekomma konflikter främst när det gällde arbetsfördelningen.

Sammanfattning av bestridandegrunderna

E.O. har vid ett flertal tillfällen under perioden oktober 2012–februari 2013 gjort inslagningar i föreningens kassaapparat avseende försäljning som inte skett, vilket fått till följd att det redovisningsmässigt uppstått kassabrist. Skäl för avskedande har därmed förelegat eller i vart fall saklig grund för uppsägning.

Förbundet

Trakasserier

E.O. anställdes hos föreningen år 2000. När B.A. tillträdde som chef någon gång vid årsskiftet 2007/2008 förändrades den psykosociala arbetsmiljön till det sämre.

Vid ett tillfälle berättade B.A. att han trodde att en av de anställda, som arbetade i entrékassan, hade gjort sig skyldig till stöld genom att felaktigt registrera gratisinträden vid föreningens danskvällar. Påståendet om stöld befanns emellertid sakna grund. I nära anslutning härtill, i februari och mars 2008, ägde det rum en facklig förhandling som gällde frågan om att säga upp arbetstagaren i fråga på grund av arbetsbrist. E.O. drog emellertid den felaktiga slutsatsen att arbetstagaren skulle skiljas från anställningen på grund av att hon stulit. Arbetstagaren är fortfarande anställd hos föreningen.

B.A. fällde ofta kommentarer som anspelade på sex. Flera kvinnliga anställda, däribland E.O., märkte av detta beteende. Om det t.ex. serverades korv kunde han genom plumpa uttalanden koppla detta till sex. Vid ett tillfälle sade B.A. till E.O. att ”dina bröst är fina men jag får inte ta på dem, bara titta”. E.O. och ett antal kvinnliga kollegor, som varit utsatta för B.A:s kommentarer, tog under hösten 2011 kontakt med dåvarande förbundsombudsmannen L-L.K. för att berätta vad som hänt. Kvinnorna var rädda för repressalier från B.A:s sida och ville därför inte att det skulle vidtas åtgärder just då.

Situationen blev inte bättre. Vid ett tillfälle när E.O. och några kollegor satt kring ett bord i personalrummet knäppte B.A. avsiktligt upp E.O:s BH genom den tröja hon hade på sig. E.O. upplevde situationen som förnedrande. Vid ett annat tillfälle sade han till E.O. att han var duktig i sängen och minsann kunde göra barn. B.A. hade då fått reda på att E.O. inte kunde få egna biologiska barn. Det förekom även en incident med ett foto föreställande ett manligt könsorgan som B.A. hade i sin mobiltelefon.

E.O. tog ånyo kontakt med förbundet och bad ombudsmannen L-L.K. att ta kontakt med föreningens styrelse med anledning av de sexuella trakasserierna. De övriga kvinnliga arbetstagarna vågade inte träda fram med namn men de gav L-L.K. mandat att informera styrelsen om att E.O. inte var ensam om sina upplevelser. L-L.K. informerade i december 2011 styrelsen om BH-incidenten och om fotot som fanns i B.A:s mobiltelefon. Detta ledde till ett antal möten med styrelsen som enligt L-L.K. resulterade i att styrelsen tilldelade B.A. en varning. Denna uppfattning grundade hon på ett uttalande i ett mejl från föreningens styrelseordförande där det angavs att det från och med nu rådde nolltolerans.

Efter det att E.O. hade anmält de sexuella trakasserierna genomförde föreningen i början av år 2012 en omorganisation av restaurangverksamheten. Omorganisationen ledde till att föreningen anställde en kökschef och att E.O. omplacerades från restaurangverksamheten till städarbete. Efter utgången av år 2011 arbetade E.O. inte längre med serveringsarbete och hanterade inte heller kassaapparaten. E.O. var sjukskriven ett antal månader i början av år 2012.

De sexuella trakasserierna ersattes nu av andra former av trakasserier. B.A. började kalla in E.O. på sitt kontor utan anledning. Vid samtalen tog B.A. upp vardagliga göromål men vid något tillfälle nämnde han att han kunde hjälpa henne att hitta ett nytt arbete utanför föreningen. Eftersom E.O. inte hade uttryckt någon sådan önskan tyckte hon att erbjudandet var underligt.

Vid ett möte i maj 2012 tog B.A. upp frågan om felregistreringar och korrigeringar i kassan under danskvällarna. Han framförde misstankar om att E.O. förskingrat kassamedel. E.O. förklarade att kunderna ofta ställde sina varor på en och samma bricka som sedan slogs in på ett kvitto. När betalning skulle ske så hände det att kunderna ville betala var och en för sig. E.O. fick då göra retur och registrera varorna på separata kvitton.

B.A. spred även rykten på arbetsplatsen om E.O. Han sade bl.a. att E.O. var rik och därför inte behövde mer än halvtidsanställning och att hennes man hade en ny fin bil som hon blev hämtad i. B.A. nämnde även vid ett tillfälle att han visste att E.O. hade åkt till Turkiet under sin semester samt att hon kastat en namnbricka med hans namn på golvet.

E.O. tog på nytt kontakt med ombudsmannen L-L.K. som åter kontaktade föreningens styrelse. Eftersom ombudsmannen inte fick någon respons upprättade hon i oktober 2012 en begäran enligt 6 kap. 6 a § arbetsmiljölagen. Kort tid därefter slutade L-L.K. och ombudsmannen P.P. tog över ärendet.

E.O. har inte anklagat S.I. för att ha tagit hennes arbete.

Enligt E.O. var det B.A. och inte hon som knäppte upp hans skjorta. B.A. fällde även kommentaren ”jag är hårig som en turk”.

Sänkt sysselsättningsgrad och omplacering

I augusti 2009 hade E.O:s sysselsättningsgrad sänkts till 50 procent, men med hennes mertidsarbete arbetade hon nästan heltid. Hon påtalade detta för B.A. som inte ville göra något åt saken. E.O. kontaktade därför förbundet för att få hjälp med att höja sysselsättningsgraden. Parallellt med de händelser som beskrivits ovan pågick det därför förhandlingar om att höja E.O:s sysselsättningsgrad. B.A. motsatte sig en sådan höjning. Vid en förhandling i december 2012 erbjöds till slut E.O. en sysselsättningsgrad om 75 procent, vilket motsvarade den sysselsättningsgrad hon faktiskt haft under år 2012.

Felaktiga kassaregistreringar

Det vitsordas att det skriftliga materialet utvisar felregistreringar på sätt arbetsgivarparterna gjort gällande. L.M., S.I. och S.C. har emellertid skriftligen intygat att de vid tre tillfällen sett belopp avseende dagens lunch inslaget i kassan när de kom till arbetsplatsen på morgonen. Detta stämmer dock inte med uppgiften om att en separat lådöppning raderar displayen.

De kopior på s.k. Z-utslag samt förteckning över tidsstämplingar som presenterats i målet utgör endast ett urval och ger därför inte en fullständig bild av kassaregistreringarna och tidsstämplingarna.

Det framstår som märkligt att B.A. inte har reagerat på eller närmare kontrollerat försäljningen i café- och restaurangverksamheten. Först den 25 januari 2013 fick han information om att det skett felregistreringar i kassan och upptäckte därefter att felregistreringar skett med början i oktober 2012. Det borde rimligen ha skett en vecko- eller månadsvis genomgång av försäljningen. Att de anställda skulle ha täckt upp felregistreringarna med drickspengar eller egna pengar framstår som långsökt. De anställda borde ha reagerat på beloppen eftersom dessa avvek markant från vad en dagens lunch normalt kostade. Det naturliga hade varit att kontakta sin chef för att diskutera saken. Slutsatsen måste bli att det inte gått till på det sätt som påstås alternativt att de anställda varit extremt rädda för att kontakta sin chef B.A.

Tisdagen den 5 februari 2013

Det har aldrig ingått i E.O:s arbetsuppgifter att vara först på plats för att larma av och låsa upp ytterdörrarna till föreningens lokaler. Det var vaktmästarna som utförde den arbetsuppgiften. I stort sett all personal hade tillgång till nycklar och kunde låsa upp och larma av lokalerna. Om vaktmästaren var försenad och E.O. var först på arbetsplatsen hände det att hon larmade av.

När E.O. anlände till arbetsplatsen den 5 februari 2013 stämplade hon in och gick sedan till omklädningsrummet för att byta om. Därefter gick hon till köket för att hämta en flaska vatten. När E.O. kom till köket var det mörkt i rummet, förutom ljuset från kassaapparatsens display som lyste med siffror. Eftersom detta inte var normalt gick hon fram till kassaapparaten. Hon såg då beloppet 280 kr i displayen. När hon stod där smög B.A. upp bakom henne och började skrika ”du har slagit in det där” upprepade gånger. E.O. blev rädd. Hon hade inte rört kassaapparaten. När hon fick tillbaka fattningen började hon att protestera mot anklagelserna. B.A. sade att han skulle skriva en rapport om det

inträffade och lämnade rummet. Även E.O. lämnade rummet. Hon låste inte dörren. Hon gick till biblioteket för att påbörja sitt städarbete, men upptäckte att hon hade glömt kvar sina nycklar i serveringsrummet. Hon gick därför tillbaka till köket. När hon stod i köket kom B.A. tillbaka och började på nytt att skrika åt henne. E.O. rev inte till sig något kvitto från kassaapparaten. Hon gjorde inte heller ett s.k. Z-utslag. E.O. vidrörde inte kassaapparaten. B.A. uppmanade henne att gå tillbaka till biblioteket och stanna där till kl. 09.00, vilket hon gjorde.

På kvällen ringde E.O. till S.C. och berättade vad som hade hänt tidigare under dagen. E.O. berättade att hon blivit rädd när B.A. dök upp. Hon kan ha använt ordet ”fälla” men är inte helt säker. Det är inte riktigt att hon vid samtalet med S.C. skulle ha uppgett att hon knappt in ett belopp i kassan eller att hon skulle ha använt ordet fälla i betydelsen att hon gick i en fälla. E.O. har inte erkänt att hon gjort något otillåtet.

Det bestrids att ombudsmannen P.P. vid tvisteförhandlingarna skulle ha uppgett att E.O. rivit av ett kassakvitto som satt i kassaapparaten. Någon uppgift om detta finns varken i tvisteförhandlingsprotokollen eller i P.P:s egna anteckningar.

B.A. hade sagt till den schemalagda vaktmästaren att hålla sig borta den 5 februari 2013. Detta är märkligt då hon hade kunnat intyga vad som hände. B.A. har alltså aktivt sett till att endast han och E.O. var på arbetsplatsen den aktuella morgonen.

Arbetsgivarparternas påstådda motivbild

Arbetsgivarparternas påstådda motivbild har sin bakgrund i grundlösa anklagelser om att E.O. skulle ha tillägnat sig föreningens medel när hon arbetade i serveringen under danskvällarna. E.O. arbetade inte i entrén utan med försäljning av mat och dryck. När kommersen var som högst hade hon hjälp av en kollega som använde sig av en portabel kassaapparat. Till stöd för påståendet att E.O. skulle ha förskingrat medel ur kassan har arbetsgivarparterna anfört att de genomsnittliga bruttointäkterna under danskvällarna ökade markant efter det att E.O. hade omplacerats till städarbete. Förbundet ifrågasätter inte i sig att bruttointäkterna från försäljningen ökade under år 2012. Detta hade dock sin grund i att föreningen genomförde en organisationsförändring för att öka restaurangens lönsamhet bl.a. genom att anställa en ny kökschef. Att det anställdes en ny kökschef påverkade såväl utbudet som kvalitén på restaurangens sortiment samtidigt som priserna höjdes vilket ledde till en ökad försäljningsvolym.

E.O. visste hur kassaapparaten fungerade. Hon kände alltså till att alla transaktioner registrerades med tid och belopp i kassaapparaten säkerhets-system och att detta inte gick att radera. Om hon avsett att sabotera utan att bli upptäckt framstår det som märkligt att hon skulle ha gjort kassaslagningarna efter det att hon stämplat in. Det är av flera skäl osannolikt att det är E.O. som gjort kassainslagningarna.

Sammanfattning av grunderna för talan

E.O. är inte den som gjort de aktuella registreringarna i kassan. Den troliga förklaringen är att B.A. fabricerat anklagelserna mot henne, för att hon tidigare anmält honom för sexuella trakasserier. E.O. har således avskedats från sin tillsvidareanställning utan att det ens förelegat saklig grund för uppsägning. Avskedandet ska därför ogiltigförklaras och föreningen är skyldig att betala utebliven lön och allmänt skadestånd till E.O.

För det fall Arbetsdomstolen skulle finna att det förelegat saklig grund för uppsägning men inte laglig grund för avskedandet är föreningen skyldig att betala ekonomiskt skadestånd för förlust av uppsägningslön och allmänt skadestånd.

Domskäl

Tvisten

Föreningen bedriver bl.a. restaurang- och caféverksamhet i föreningens lokaler i Hallunda. E.O. anställdes år 2000 hos föreningen och arbetade då i restaurangverksamheten som köksbiträde på heltid. B.A. anställdes som föreståndare och därmed chef för verksamheten år 2007/2008. År 2009 omreglerades E.O:s anställning till en halvtidsanställning. I december 2011 kontaktade en förbundsombudsman föreningens styrelse och uppgav att förbundet fått uppgifter om att anställda, däribland E.O., utsatts för sexuella trakasserier av B.A. Från och med januari 2012 omplacerades E.O. på grund av en omorganisation av restaurangverksamheten till en anställning som lokalvårdare med samma sysselsättningsgrad. E.O:s sysselsättningsgrad höjdes efter förhandlingar med förbundet till 75 procent av heltid från och med januari 2013. E.O. avskedades den 19 februari 2013.

Mellan parterna är tvistigt om avskedandet varit lagligen grundat.

Arbetsgivarparterna har gjort gällande att E.O. under perioden oktober 2012–februari 2013, vid nio tillfällen, gjort felaktiga kassaregistreringar genom att tidigt på morgonen, vid 7-tiden, slå in ett belopp – mellan 140–380 kr – avseende en lunch utan att någon försäljning ägt rum. Några pengar motsvarande de inslagna beloppen har inte lagts i kassalådan, varför en redovisningsmässig kassabrist uppstått. Kassainslagningarna har skett när kassalådan varit tom och innan verksamheten i restaurangen och köket påbörjats för dagen.

Förbundet har vitsordat att det skett felaktiga kassaregistreringar på sätt arbetsgivarparterna påstått, men bestritt att det varit E.O. som gjort dem.

Kassainslagningarna framstår som märkliga. Partena har på ömse håll lämnat möjliga motivbilder till det inträffade. Förbundet har gjort gällande att det troliga är att B.A. fabricerat anklagelserna mot henne, för att hon tidigare anmält honom för sexuella trakasserier och alltså velat bli av med henne. Arbetsgivarparterna har invänt att det inte finns stöd för den repressalieteorin. De har anfört att en möjlig motivbild varit att E.O., efter det att hon under våren 2012 blivit misstänkt för att under sin anställning som köksbiträde ha

förskingrat kassamedel, känt ett behov av att i stället rikta misstankarna mot de anställda som var kvar i restaurangverksamheten och att hon kan ha haft en förhoppning om att få komma tillbaka till arbete i restaurangen.

Utredningen

Målet har avgjorts efter huvudförhandling. På förbundets begäran har hållits E.O. och vittnesförhör med förbundsombudsmannen P.P., f.d. förbundsombudsmannen L-L.K. och B.L. På arbetsgivarparternas begäran har förhör under sanningsförsäkran hållits med föreningens styrelseordförande J-P.Z., vittnesförhör hållits med föreståndaren B.A., kockarna S.C., L.M. och S.I. samt med vaktmästaren I.F. och förhandlingschefen V.F. förhör under sanningsförsäkran med, Folkets Hus och Parker. Parterna har åberopat skriftlig bevisning och tre korta filmer har spelats upp.

Har E.O. gjort de felaktiga kassaregistreringarna?

Av den utredning som föreningen gjort framgår följande uppgifter, vilka förbundet inte invänt mot i sig.

1. Tisdagen den 9 oktober 2012 stämplades E.O. in kl. 07.01. En dagens lunch om 170 kr registrerades kl. 07.09 och en lådöppning registrerades direkt därefter.
2. Fredagen den 12 oktober 2012 stämplade E.O. in kl. 07.00. En dagens lunch om 140 kr registrerades kl. 07.11 och en lådöppning registrerades direkt därefter.
3. Tisdagen den 30 oktober 2012 stämplade E.O. in kl. 06.35. En dagens lunch om 140 kr registrerades kl. 06.49 och en lådöppning registrerades direkt därefter.
4. Fredagen den 2 november 2012 stämplade E.O. in kl. 07.00. En dagens lunch om 140 kr registrerades kl. 07.12 och fyra lådöppningar registrerades direkt därefter.
5. Tisdagen den 20 november 2012 stämplade E.O. in kl. 06.59. En dagens lunch om 310 kr registrerades kl. 07.10 och en lådöppning registrerades direkt därefter.
6. Fredagen den 18 januari 2013 stämplade E.O. in kl. 07.01. En dagens lunch om 380 kr registrerades kl. 07.10 och fyra lådöppningar registrerades direkt därefter.
7. Tisdagen den 22 januari 2013 stämplade E.O. in kl. 06.59. En dagens lunch om 380 kr registrerades kl. 07.07 varefter 11 lådöppningar registrerades inom loppet av en minut.
8. Fredagen den 25 januari 2013 stämplade E.O. in kl. 07.00. En dagens lunch om 280 kr registrerades kl. 07.09 och en lådöppning registrerades direkt därefter.

Av utredningen framgår att det belopp som slås in i kassaapparaten syns i en display och att beloppet försvinner ur displayen om det sker en separat lådöppning.

Det är ostridigt att E.O. varit den som först stämplat in på arbetet de aktuella morgnarna och Arbetsdomstolen finner inte anledning att ifrågasätta arbetsgivarparternas uppgift om att de dagar E.O. inte varit den som stämplat in först har det inte förekommit några felaktiga kassaregistreringar tidigt på morgonen. Av föreningens utredning framgår att den person som stämplat in efter E.O., de ovan angivna dagarna, gjort det efter de aktuella kassainslagningarna, vid omkring kl. 07.30.

E.O. har förnekat att hon gjort de ovan redovisade kassaregistreringarna.

Av utredningen framgår att det finns ett tidsmässigt samband mellan E.O:s instämplingstider och kassainslagningarna och att E.O. varit den enda som varit instämplad på arbetet när dessa gjorts. Detta talar med styrka för att det är E.O. som gjort de felaktiga kassaregistreringarna. Det är dock inte uteslutet att någon annan som har haft tillgång till lokalerna och restaurangköket och som inte stämplat in skulle ha kunnat göra kassainslagningarna i fråga. Vad som hände morgonen den 5 februari 2013 blir därmed av stor betydelse för bedömningen.

Av utredningen framgår följande. Tisdagen den 5 februari stämplade E.O. in kl. 06.59. Kl. 07.08 gjordes en registrering i kassan av en dagens lunch med ett belopp om 280 kr och strax därefter, klockan 07.10, sker en separat lådöppning. Kl. 07.21 gjordes ett s.k. Z-utslag som nollställer kassaapparaten. Ett s.k. X-utslag visar de transaktioner som skett efter det senaste Z-utslaget. Om man direkt efter ett Z-utslag gör ett X-utslag syns således inte de inslagningar som gjorts i tiden innan Z-utslaget.

E.O. har förnekat att hon gjort kassaregistreringen på morgonen den 5 februari, eller Z-utslaget. Hon har berättat följande. Hon kom till arbetet vid 7-tiden, larmade av och gick till omklädningsrummet och bytte om. Hon gick därefter till köket för att hämta en flaska vatten. Köket är normalt mörkt men det lyste från kassaapparatsens display. Hon såg beloppet 280 kr instämplat. Plötsligt kom B.A. insmygande. Han sade till henne att det var hon som hade stämplat in. De munhöggs en stund och därefter sade B.A. att han skulle rapportera det inträffade. Hon gick ut mot biblioteket där hon skulle städa men upptäckte att hon hade glömt sina nycklar och återvände därför till köket för att hämta nycklarna. Då kom B.A. in i köket igen och frågade vad hon gjorde där och sade till henne att lämna köket.

B.A. har berättat följande. Den utredning han hade gjort ledde till att han misstänkte att det var E.O. som hade gjort de felaktiga kassaregistreringarna. Han försökte informera sig om möjligheten att sätta upp en kamera i syfte att filma händelsen om den återupprepades, men bestämde sig i stället för att tisdagen den 5 februari personligen åka till lokalen. Han kom till Folkets Hus vid kl. 06.30 och väntade utanför huset. Strax före kl. 07.00 kom E.O. Efter att E.O. gått in i lokalerna gick också han in. Han ställde sig i foajén utanför restaurangköket och väntade. Det var knäpp tyst. Han såg att E.O. gick in i köket. Han gick då fram till den jalusi som är neddragen framför serverings- och köksdelen. Han stod framför kassaapparaten som var på andra sidan jalusin. Det finns en kyl som har glasdörrar och som ger ifrån sig visst ljus. Han såg E.O. på andra sidan och hörde att hon slog in något på kassaapparaten. Han var nervös

och så hörde han "lådplinget" som uppstår när kassalådan öppnas. Han gick då in i köket och sade något i stil med: "Det var precis det här som vi misstänkte". E.O. sade inte ett ord. Hon var chockad. Hon sade inget om att hon var där för att hämta en flaska vatten. När han kom in hade han sett ett kvitto i kassaapparaten som E.O. tog och stoppade i fickan. Han avstod från att be henne lämna ifrån sig kvittot eftersom han visste att det i säkerhetssystemet gick att se vad som hänt i kassaapparaten. Han bad henne lämna köket. Han gick mot kontoret och E.O. låste dörren till köket efter honom och gick till biblioteket och låste upp. Hon kan alltså inte ha glömt sina nycklar i köket. Kökspersonalen brukar komma vid kl. 07.30 och han bestämde sig för att gå till köket för att invänta kökspersonalen och för att göra ett X-utslag för att se vad som hade hänt i kassan. När han kom till köket var, till hans förvåning, E.O. där igen. Hon uppgav nu att hon kommit för att hämta en flaska vatten, men hon hade ingen flaska i handen. Hon sade inget om att hon skulle ha glömt sina nycklar. Han bad henne än en gång att lämna köket. När L.M. anlände gjorde de ett X-utslag som inte visade någon transaktion, vilket var konstigt. De tittade då i säkerhetssystemet, den andra rullen i kassaapparaten, och upptäckte att det hade gjorts ett Z-utslag kl. 07.21. Det var alltså det som E.O. hade gjort när hon var inne i köket för andra gången.

Arbetsdomstolen gör följande bedömning.

Den aktuella morgonen var det två personer i lokalerna när kassaregistreringen om 280 kr gjordes kl. 07.08. E.O. har uppgett att det var hon som larmade av. Ingen av parterna har gjort gällande att någon ytterligare person var i lokalerna och det framstår som uteslutet. Det måste därför, denna morgon, ha varit antingen E.O. eller B.A. som gjorde kassainslagningen. De två har lämnat berättelser som är oförenliga.

Enligt E.O:s uppgifter skulle registreringen i kassan redan ha varit gjord när hon kom till köket. Innebörden av hennes uppgifter är att B.A. skulle ha slagit in beloppet och gillrat en fälla för henne. Frågan är hur troligt det är att så var fallet. Påståendet synes innebära att B.A., eller någon medhjälpare till honom, sedan oktober 2013 skulle ha åkt till lokalerna tidigt på morgonen och inväntat att E.O. som första person skulle komma till arbetet och vid de tillfällena obemärkt ha gått in i lokalerna och gjort de aktuella kassainslagningarna för att slutligen den nionde gången låtsas ertappa henne vid kassaapparaten. Ett annat alternativ är att B.A. skulle ha fått kännedom om att det varit en annan person än E.O. som gjort kassainslagningarna och med den kunskapen ha gillrat en fälla för E.O. Enligt Arbetsdomstolens mening framstår ett sådant händelseförlopp som osannolikt. Det är ostridigt att det inte ingick i E.O:s arbetsuppgifter att städa i köket. Hon hade därför inte någon anledning att över huvud taget gå in i köket det första hon gjorde på morgonen. Att B.A. skulle ha lyckats ertappa henne i köket precis efter att han gjort registreringen i fråga skulle därmed ha varit en slump. E.O. skulle lika väl ha kunnat låta bli att gå in i köket den aktuella morgonen.

B.A. har berättat att han, när han kom in i köket, såg att E.O. stod vid kassaapparaten och att det satt ett kvitto i den som hon tog och stoppade i fickan. Den uppgiften vinner visst stöd av vittnesuppgifter. Förhandlingschefen

V.F. har nämligen berättat att förbundsombudsmannen P.P. vid någon av tvisteförhandlingarna kom in till arbetsgivarparterna i deras rum och uppgav att E.O. sagt att det enda hon hade gjort var att hon ryckte åt sig ett kvitto. P.P. har uppgett att han inte kommer ihåg att han skulle ha sagt så och att det inte framgår av hans minnesanteckningar att E.O. skulle ha lämnat en sådan uppgift till honom. V.F. har emellertid berättat att hon minns händelsen väl av det skälet att P.P. kom in till arbetsgivarsidan i deras partsrum. Arbetsdomstolen finner inte anledning att betvivla V.F:s uppgift. Av den kan den slutsatsen dras att E.O. för P.P. sannolikt lämnat en uppgift om att hon ryckt åt sig ett kvitto från kassaapparaten, men inget mer. E.O. har inte berättat att hon tagit något kvitto. Uppgiften att hon tagit ett kvitto från kassaapparaten stämmer dock överens med den berättelse som B.A. lämnat.

Arbetsdomstolens samlade bedömning är att det finns skäl att sätta större tilltro till B.A:s uppgift om att det var E.O. som gjorde kassainslagningen den aktuella morgonen än E.O:s uppgifter om att det inte var hon. Vilka motiv E.O. skulle ha haft för ett sådant agerande är inte klarlagt. Arbetsdomstolens sammanfattande bedömning är, trots det, att det får anses ställt utom allt rimligt tvivel att det var E.O. som gjorde kassainslagningen den 5 februari 2013 och att det därmed, med beaktande av vad som ovan anförts, även måste ha varit hon som gjort de tidigare kassainslagningarna.

Har det förelegat skäl för avskedande?

Enligt 18 § anställningsskyddslagen får avskedande ske om arbetstagaren grovt har åsidosatt sina åligganden mot arbetsgivaren. Ett avskedande får som framhållits i motiven till bestämmelsen ske endast i flagranta fall. Det ska vara fråga om ett sådant avsiktligt eller grovt vårdslöst förfarande som inte rimligen ska behöva tålas i något rättsförhållande.

Arbetsgivarparterna har inte gjort gällande att föreningen drabbats av någon ekonomisk skada. E.O:s agerande har ändå varit till skada för arbetsgivaren på så sätt att kassaredovisningen påverkats och därutöver lett till att de anställda i restaurangverksamheten trott att det varit deras fel att kassabristen uppstått. Enligt Arbetsdomstolens mening får E.O. anses ha grovt åsidosatt sina åligganden mot arbetsgivaren. Agerandet har varit av sådant allvarligt slag att det förelegat skäl för avskedandet. Förbundets talan ska alltså avslås.

Rättegångskostnader

Vid den angivna utgången är förbundet som tappande part skyldigt att ersätta arbetsgivarparterna för deras rättegångskostnader.

Arbetsgivarparterna har yrkat ersättning med 258 442 kr, varav 250 000 kr avseende ombudsarvode och 8 442 kr för föreningens egna kostnader. Förbundet har vitsordat storleken på ombudsarvodet och överlämnat till domstolen att ta ställning till skäligheten av yrkat belopp avseende egna kostnader. Om ombudsarvodet föreligger således inte tvist och Arbetsdomstolen finner beloppet avseende föreningens egna kostnader skäligt.

Domslut

1. Arbetsdomstolen avslår Hotell- och restaurangfackets talan.
2. Arbetsdomstolen förpliktar Hotell- och restaurangfacket att ersätta Arbetsgivarföreningen KFO och Folkets Hus Hallunda för rättegångskostnader med 258 442 kr, varav 250 000 kr avseende ombudsarvode, med ränta enligt 6 § räntelagen på det förstnämnda beloppet från dagen för denna dom till dess betalning sker.

Ledamöter: Cathrine Lilja Hansson, Dag Ekman, Kurt Eriksson, Charlott Richardson, Inger Mattsson Kasserud, Torbjörn Johansson (skiljaktig) och Annette Carnhede.

Rättssekreterare: Inge-Marie Nilsson

Domsbilaga
i mål nr A 93/13

Ledamoten Torbjörn Johanssons skiljaktiga mening

Om det råder tvist om faktiska omständigheter som lagts till grund för en uppsägning eller ett avskedande, så har arbetsgivaren att fullt ut styrka dessa omständigheter. Jag delar inte majoritetens bedömning att det är ställt utom allt rimligt tvivel att det är E.O. som gjort de omtvistade kassainslagningarna.

Enligt min mening föreligger ett flertal oklarheter.

Jag delar majoritetens bedömning att det inte är uteslutet att det är någon annan än E.O. som kan ha gjort kassaregistreringarna under perioden den 9 oktober 2012–25 januari 2013. Det går alltså inte av det händelseförloppet att med säkerhet dra slutsatsen att det är E.O. som gjort kassainslagningarna. När det gäller händelseförloppet den 5 februari 2013 har E.O. och B.A. hörts. Ord står mot ord. Jag delar inte majoritetens bedömning att B.A. bör anses trovärdigare än E.O. Det behöver inte ha varit en slump att B.A. träffade på E.O. i köket. Det kan ha varit så att B.A. känt till att E.O. normalt brukade gå in i köket för att hämta vatten. Jag finner också anledning att ifrågasätta de slutsatser som majoriteten drar av vittnesförhöret med V.F. Jag finner det märkligt att förhandlingsprotokollet inte tillförts en uppgift om vad P.P. ska ha uppgett om E.O:s agerande. Även om det vore så att P.P. nämnt något om ett kvitto är det oklart vad detta inneburit och visar enligt min mening inte att E.O. gjort själva kassainslagningen. Jag har också svårt att se vad E.O. skulle ha haft att vinna på att göra de aktuella kassainslagningarna.

Sammanfattningsvis gör jag bedömningen att det inte går att sätta större tilltro till B.A:s berättelse än till E.O:s. Arbetsgivarparterna har därmed inte styrkt att det är E.O. som gjort kassaregistreringarna.

Överröstad i denna del är jag i övrigt ense med domstolens majoritet.